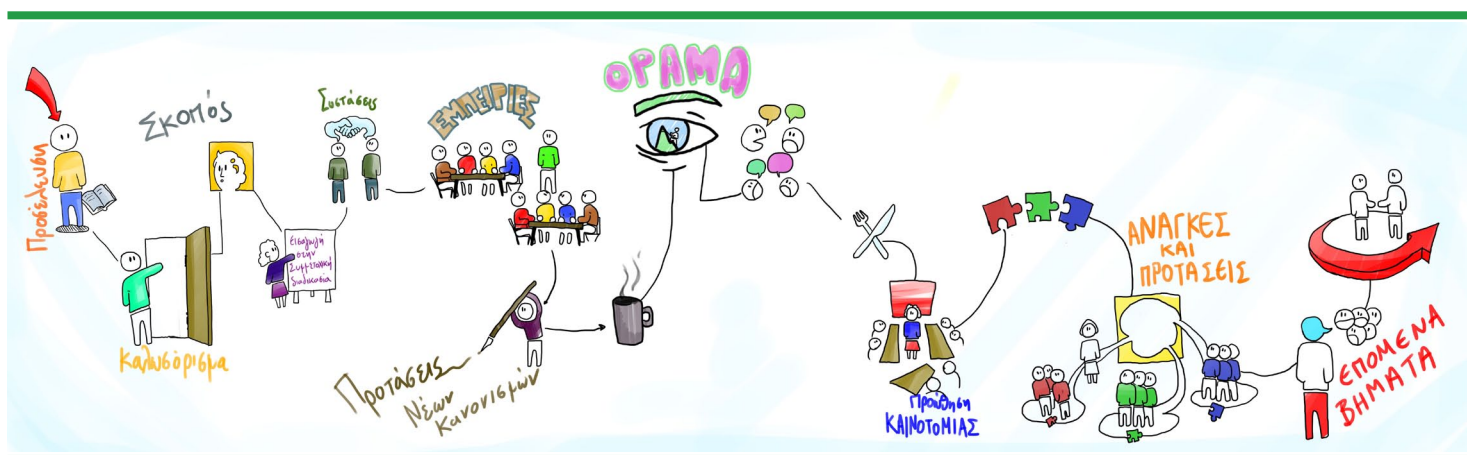

1ο Συνέδριο Για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013

Αθήνα, 13 Ιουλίου 2012

Καλωσόρισμα και Σκοπός Συνεδρίου ~ Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων Καθηγητής κ. Αθανάσιος Τσαυτάρης

Αθανάσιος Τσαυτάρης,
Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Ο Υπουργός κ. Αθανάσιος Τσαυτάρης ανοίγοντας τις εργασίες του Συνεδρίου, τόνισε τη σημασία αυτής της καινοτόμου "άσκησης" στο συμμετοχικό τρόπο σχεδιασμού, ανάλυσης αναγκών, λήψης αποφάσεων αλλά και ευθύνης, στις πρώτες ημέρες της θητείας του στο Υπουργείο. Η λέξη -κλειδί στο λόγο του Υπουργού ήταν το "ΜΑΖΙ", υπογραμμίζοντας την πολυτιμη και κρίσιμη συμβολή της συλλογικής σκέψης και δράσης, της αλληλοϋποστή-

ριξης, της ωφέλειας και της συμμετοχής στην επιτυχία, αλλά κυρίως την ανάληψη ευθυνών.

«Αποτελεί σπουδαίο βήμα η συμμετοχή όλων των εταίρων του Υπουργείου στον προγραμματισμό της νέας στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη του μέλλοντος», τόνισε ο Υπουργός και ευχαρίστησε τους συνέδρους που ήρθαν για να συμμετάσχουν σ' αυτήν τη δημιουργική διαδικασία ~ δίνοντας έμφαση στο κοινό καλό που θα ωφελήσει όλους και δεν θα εξυπηρετεί τα μεμονωμένα συμφέροντα του κάθε φορέα. Ο Υπουργός υπενθύμισε σε όλους πως **"ιστορικά αυτός ο χώρος κράτησε την ανάπτυξη του τόπου και στις γενιές των παππούδων μας και στις γενιές των πατεράδων μας"** και πως «και στη συγκεκριμένη συγκυρία επιδιώκουμε να ξαναβάλουμε δυναμικά μπροστά την αγροτική ανάπτυξη και τις λύσεις που μπορεί αυτή να παρέχει για την πρόοδο και ευημερία όλης της χώρας». Κλείνοντας, ο Υπουργός τόνισε πως η σημερινή μέρα είναι μόνο η

αρχή και ότι η άσκηση θα συνεχιστεί ως τον τελικό σχεδιασμό και θα ξαναβρισκόμαστε για να παρακολουθούμε την πορεία της υλοποίησης του Προγράμματος.

κ. Βαγγέλης Διβάρης, Ειδικός Γραμματέας Κοινοτικών Πόρων και Υποδομών ΥΠΑΑΤ

Ο κ. Βαγγέλης Διβάρης εστίασε στους στόχους της νέας προγραμματικής περιόδου και στην καίριας σημασίας συμμετοχή των εταίρων στο σχεδιασμό, την εφαρμογή, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Επι-

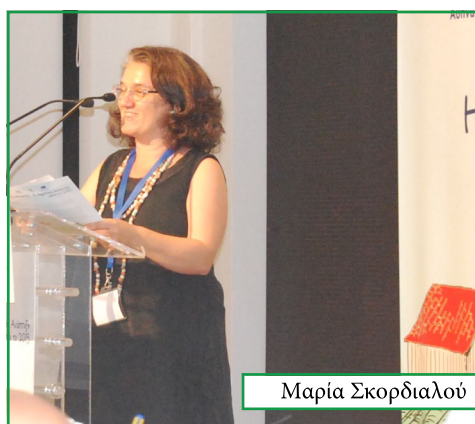

Βαγγέλης Διβάρης,
Ειδικός Γραμματέας
Κοινοτικών Πόρων & Υποδομών

σήμανε πως, η παρούσα κρίση που βιώνουμε, μιλά βαθιά στη συνείδησή μας, αφυπνίζοντας την ανάγκη για συνεργασία και τονίζοντας το συλλογικό έργο που απαιτείται, χωρίς τις αστοχίες και καθυστερήσεις του παρελθόντος. Ο Ειδικός Γραμματέας υπογράμμισε ότι «η διαδικασία που ξεκινά σήμερα έχει ως προορισμό ένα Πρόγραμμα Αγροτικής

Ανάπτυξης που θα είναι το προϊόν ευρείας διαβούλευσης, θα βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες της ελληνικής υπαίθρου, οι οποίες με τη σειρά τους θα επαναπροσδιοριστούν με επιστημονικές αναλύσεις και η οποία θα χτίσει σταδιακά και με όραμα την εταιρική σχέση, μοχλό γνώσης, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και μακροπρόθεσμης, πολυεπίπεδης ανάπτυξης».

Εισαγωγή στη Συμμετοχική Διαδικασία, κ. Μαρία Σκορδιαλού,

Μαρία Σκορδιαλού

Η κ. Μαρία Σκορδιαλού χρησιμοποιώντας το στίχο του Οδυσσέα Ελύτη από το "Μικρό Ναυτίλο": "Αν αποσυνθέσεις την Ελλάδα, στο τέλος θα δεις να σου απομένουν μια ελιά, ένα αμπέλι κι ένα καράβι. Που σημαίνει: με άλλα τόσα την ξαναφτιάχνεις." προσκάλεσε τους συμμετέχοντες να ανταποκριθούν στο μήνυμά της σημερινής ημέρας και στην ιστορική στιγμή στην οποία βρισκόμαστε ως χώρα. Αφού έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις όλης της ομάδας, την οποία αποτελούσαν στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ και τα μέλη της Ομάδας Φιλοξενίας, υπογράμμισε τη σπουδαιότητα της συμμε-

τοχικής διαδικασίας παρομοιάζοντάς την με "μπόλιασμα" της γνώσης και της πρακτικής. Περιέγραψε τη ροή του προγράμματος της ημέρας, από την έναρξη ως τη λήξη, καθώς και το νέο τρόπο διάδρασης, που μας προσκαλεί να νοιαστούμε όλοι για όλους, αλλά και να μοιραστούμε εποικοδομητικά τον κοινό μας χρόνο και χώρο κατά τη διάρκεια του συνεδρίου καθώς επίσης και τις συνθήκες συζήτησης και συνεισφοράς μας στην όλη διαδικασία.

Γνωριμία και Συστάσεις - Τι μας φέρνει εδώ σήμερα;

Η κ. Μαρία Μπακαρή, μέλος της Ομάδας Φιλοξενίας, ζήτησε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε τραπέζια, όπου δεν γνωρίζονταν μεταξύ τους και να ανταλλάξουν τις απόψεις τους πάνω στο ερώτημα "Ποιο είμαστε και τι μας φέρνει εδώ σήμερα;". Από τη συζήτηση αυτή προέκυψε ότι οι κυριότεροι λόγοι που οι συμμετέχοντες ήρθαν στο συνέδριο ήταν:

- Η ανταλλαγή απόψεων για το μέλλον της Αγροτικής Ανάπτυξης
- Η ανάληψη συλλογικής ευθύνης
- Η ανάγκη δημιουργίας συνεργασίας ή/και η βελτίωση της ήδη υπάρχουσας
- Η νέα διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Η γνωριμία και η ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των εταιριών
- Η εξεύρεση λύσεων
- Η τοπική ανάπτυξη
- Η κοινή κατανόηση και ενημέρωση για τη νέα προγραμματική περίοδο
- Η συμμετοχική διαδικασία
- Οι συνεταιριστικές προοπτικές

- Η εκπροσώπηση τοπικών φορέων και η ανατροφοδότηση αυτών
- Η διαχείριση προβλημάτων στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης
- Η αξιοποίηση της ελληνικής γης
- Η συνεισφορά στην ανάπτυξη του τόμα/φορέα

Οι Εμπειρίες από την Εφαρμογή του ΠΑΑ 2007-2013 ~ κ. Θύμιος Τσιατούρας, Προϊστάμενος της Μονάδας Β2 της ΕΥΕ ΠΑΑ

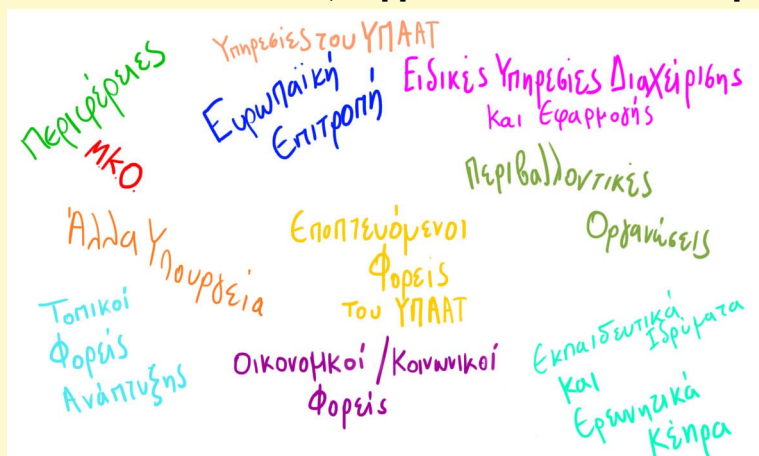
Ο κ. Τσιατούρας, παρουσίασε τα θετικά και αρνητικά σημεία που προέκυψαν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και τα οποία αξίζει να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της επόμενης προγραμματικής περιόδου. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στα κομβικά σημεία της εφαρμογής του ΠΑΑ (θεσμικό πλαίσιο, αίτηση ενίσχυσης, επιλογή των έργων, υλοποίηση, πιστοποίηση, πληρωμή), και στα σημαντικότερα στοιχεία προκειμένου να επιτευχθεί η ορθότερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση του προγράμματος, όπως:

- Σύννομο, απλό, και ρεαλιστικό θεσμικό πλαίσιο

Θύμιος Τσιατούρας, Προϊστάμενος Μονάδας Β2, ΕΥΕ ΠΑΑ

Συστάσεις Συμμετεχόντων ~ Ποιοι είμαστε και τι μας φέρνει εδώ σήμερα;

- Απλές, κατανοητές, ρεαλιστικές & εύκολα αξιολογήσιμες αιτήσεις ενίσχυσης
- Επιλογή ώριμων έργων βασισμένων στην ιεράρχηση αναγκών και σε μελέτες.
- Υλοποίηση σύμφωνα με τις προδιαγραφές ένταξης έργου.
- Πιστοποίηση βασιζόμενη σε σαφές θεσμικό πλαίσιο

Τέλος, ο κ. Τσιατούρας υπογράμμισε τη σημασία του Ελέγχου και παρουσίασε χρήσιμα συμπεράσματα από τις δυσκολίες και τα προβλήματα υλοποίησης, καταλήγοντας στην ανάγκη απλοποίησης των διαδικασιών επιλογής έργων, αποκέντρωσης και αποτελεσματικής διαχείρισης των διαδικασιών.

Ολόκληρη η παρουσίαση του κ. Τσιατούρα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: http://www.agrotikianaptixi.gr/Uploads/Files/5pp_parousiasi_tsiatouras.pdf

Οι προτάσεις των Κανονισμών για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013 ~κ. Αναστασία Κανναβού, Προϊσταμένη Μονάδας Προγραμματισμού & Αξιολόγησης, ΕΥΔ ΠΑΑ

Αναστασία Κανναβού,
Προϊσταμένη Μονάδας Α'
Προγραμματισμού & Αξιολόγησης ΕΥΔ ΠΑΑ

Η παρουσίαση των προτάσεων κανονισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013, από την κ. Αναστασία Κανναβού, είχε ως στόχο τη συνοπτική περιγραφή των βασικών σημείων τους και την ενημέρωση των εταίρων για την πορεία των διαπραγματεύσεων στις Ομάδες Εργασίας του Συμβουλίου. Έμφαση δόθηκε στα νέα στοιχεία που εισάγονται τόσο μέσω της πρότασης του Γενικού Κανονισμού όσο και μέσω της πρότασης του Κανονισμού για την Αγροτική Ανάπτυξη. Εξηγήθηκε ότι κατά

την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 ενδυναμώνεται η στρατηγική προσέγγιση κατά τον προγραμματισμό, υιοθετείται Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ) σε επίπεδο Ένωσης, επιδιώκοντας την απαραίτητη συνέργεια και συμπληρωματικότητα για την επίτευξη κοινών στόχων, και προβλέπεται η σύναψη Σύμβασης Εταιρικής Σχέσης μεταξύ της Επιτροπής και του κάθε ΚΜ, όπου θα καθορίζονται οι δεσμεύσεις των εταίρων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Εξηγήθηκαν λεπτομερώς οι προτεραιότητες που τίθενται στην πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη και έγινε συνοπτική αναφορά στα μέτρα που εισάγονται με αυτήν, τα οποία κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους δε διαφέρουν από τα σημερινά. Νέα στοιχεία στον κανονισμό αποτελούν τα θεματικά Υποπρογράμματα (νέοι γεωργοί, μικρές εκμεταλλεύσεις, ορεινές περιοχές, βραχείες αλυσίδες ανεφοδιασμού), τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνου, τα εργαλεία εκκίνησης για το LEADER, η ομαδοποίηση σειρών μέτρων και η κατάργηση των αξόνων. Τέλος, η κ. Κανναβού αναφέρθηκε στη συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και τα χρηματοδοτικά μέσα, στις αρμοδιότητες διαχείρισης, ελέγχου, και δημοσιότητας της Επιτροπής, των ΚΜ και της Διαχειριστικής Αρχής καθώς και στα μέσα παρακολούθησης, αξιολόγησης και δικτύωσης.

Ολόκληρη η παρουσίαση της κ. Κανναβού είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: http://www.agrotikianaptixi.gr/Uploads/Files/5pp_parous_regulations2014_20.pdf

Ερωτήσεις –Απαντήσεις, κ. Βαγγέλης Διβάρης

Αμέσως μετά το διάλειμμα, ο Ειδικός Γραμματέας απάντησε σε αρκετές ερωτήσεις σχετικά με θέματα που αφορούσαν στις παρουσιάσεις που προηγήθηκαν. Ειδικότερα:

- Μια ομάδα ερωτήσεων αφορούσε στην τρέχουσα περίοδο. Λόγω όμως του περιορισμένου χρόνου αλλά και της επικέντρωσης του συνεδρίου στην επόμενη προγραμματική περίοδο, οι απαντήσεις, σε αυτή την ομάδα ερωτήσεων αλλά και σε όσες δεν υπήρξε ο απαραίτητος χρόνος για να απαντηθούν, θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας (<http://www.agrotikianaptixi.gr/>).
- Άλλη ομάδα ερωτήσεων αφορούσε στην

αρχιτεκτονική του προγράμματος και στις αρμοδιότητες κέντρου - περιφερειών: Η απάντηση του Ειδικού Γραμματέα ήταν ότι η αρχιτεκτονική των προγραμμάτων είναι ένα ζήτημα σε εξέλιξη και η σημερινή συνάντηση καθαυτή το εμπεριέχει ως ερώτημα.

- Με αφορμή ερώτηση για τη δέσμευση τήρησης των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από όλες τις Κυβερνήσεις/Υπουργούς, υπογραμμίστηκε ότι ο κανονισμός, ο οποίος ψηφίζεται από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είναι δεσμευτικός για όλες τις Κυβερνήσεις και δεν είναι «τύπου μνημονίου».

- Αρκετές ερωτήσεις αφορούσαν θέματα τα οποία εξαρτώνται από τους πόρους που τελικά θα κατανεμηθούν σε κάθε Κράτος Μέλος αναφορικά με την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης και οι οποίοι είναι ακόμα άγνωστοι εν αναμονή των αποφάσεων που θα ληφθούν.

- Επίσης ρωτήθηκε αν η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αγροτική ανάπτυξη την προγραμματική περίοδο 2014-2020 λαμβάνει υπόψη την οικονομική κρίση στο Νότο. Ο Ειδικός Γραμματέας απάντησε ότι δυστυχώς κάποιες αποφάσεις βασίζονται σε στοιχεία πριν το 2008, όπου η χώρα μας δεν ήταν σε περίοδο έντονης οικονομικής κρίσης, οπότε δεν έχουν ληφθεί υπόψη τα πιο πρόσφατα οικονομικά στοιχεία.

- Σε ερώτηση για το πώς θα ληφθούν υπόψη και θα ενσωματωθούν στο σχεδιασμό της επόμενης προγραμματικής περιόδου τα αποτελέσματα αξιολόγησης της υφιστάμενης περιόδου, ο Ειδικός Γραμματέας απάντησε ότι θα ενσωματωθούν στο σχεδιασμό οι αξιολογήσεις του ΠΑΑ 2007-2013 και επιπλέον θα ληφθούν υπόψη και οι επιπτώσεις των μέχρι τώρα παρεμβάσεων τόσο μέσω των αποτελεσμάτων της SWOT ανάλυσης όσο και μέσω αυτών της εκ των υστέρων αξιολόγησης του ΠΑΑ. Η παρούσα διαδικασία που ξεκινάμε σήμερα, τόνισε, αγγίζει το μοντέλο διαχείρισης συνολικά και η συνέχισή του απαιτείται για τη συνδιαμόρφωση αποφάσεων κι όχι μόνο για την κριτική επί αυτών.

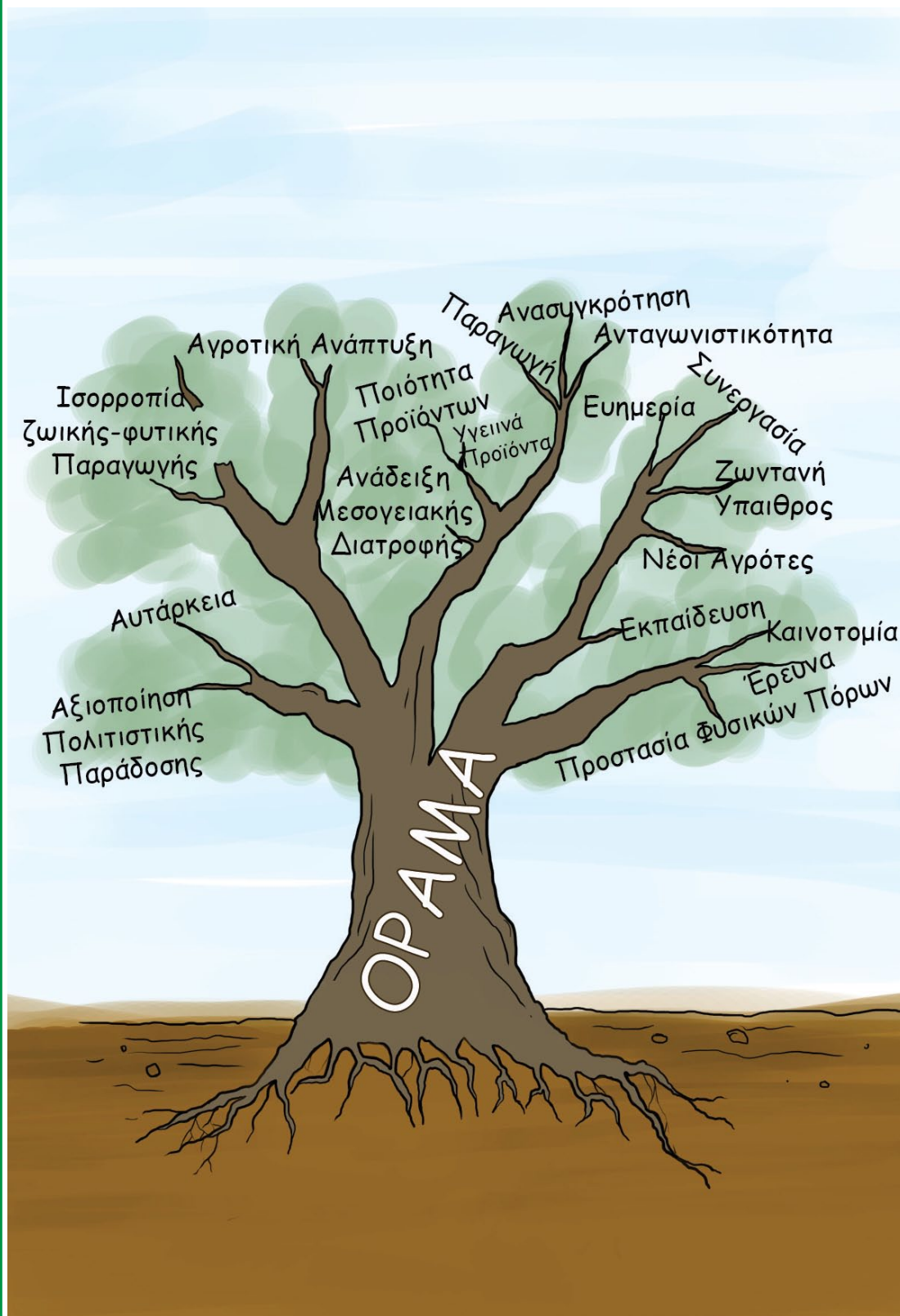
- Τέλος, σε ερώτηση αν υπάρχει δυνατότητα ίδρυσης και άλλων Ομάδων Παραγωγών, εκτός των Οπωροκηπευτικών, η απάντηση ήταν ότι αυτό προβλέπεται στην πρόταση του κανονισμού.

Το Όραμα για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013 ~ Συζήτηση Ποιο είναι το όραμά μας για την Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας, το οποίο είμαστε διατεθειμένοι να δημιουργήσουμε για τα παιδιά και τα εγγόνια μας;

Οι συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες συζήτησαν για το όραμα τους και πως φαντάζονται την Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας το 2020.

Οραματιζόμαστε...

- Μια ζωντανή ύπαιθρο, ισορροπη ηλικιακή σύνθεση και ένα περιβάλλον κοινωνικής συνοχής. Περισσότεροι γάμοι και βαφτίσια στην ύπαιθρο, περισσότερα παιδιά στα σχολεία, περισσότερα αναμμένα φώτα στα χωριά.
- Ζωντανή Ύπαιθρος για Ζωντανές, Αυτάρκειες και Μακρόχρονα Βιώσιμες Τοπικές Οικονομίες.
- Εξασφάλιση ευημερίας του αγροτικού πληθυσμού
- Η Ελλάδα "πολύχρωμο & πολύβουο περιβάλλον": Η Ελληνική Γη ένα περιβάλλον με προϊόντα εκλεκτά, ιδιαίτερης γεύσης, ταυτότητας...
- Αυτάρκεια της χώρας σε διατροφικά προϊόντα. Προϊόντα ποιοτικά, πιστοποιημένα με αυξημένη προστιθέμενη αξία, μέσω καθετοποίησης της παραγωγής και επεξεργασίας τους, μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μία «ανταγωνιστική γεωργία», στα πλαίσια της Μεσογειακής διατροφής.
- Αγροτική ανάπτυξη που να εξασφαλίζει υγιεινά, υψηλής διατροφικής αξίας προϊόντα

Η Προώθηση της Καινοτομίας και της μεταφοράς γνώσεων στη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές ~ κ. Ανθή Κατσιρμά, Στέλεχος της Μονάδας Προγραμματισμού & Αξιολόγησης, ΕΥΔ ΠΑΑ

Παρουσιάζοντας τις δυνατότητες ενίσχυσης της καινοτομίας σύμφωνα με τη νέα πρόταση Κανονισμού για την Αγροτική Ανάπτυξη, η κ. Κατσιρμά υπογράμμισε τον κρίσιμο ρόλο της, αφού αποτελεί οριζόντια προτεραιότητα και εγκάρσιο στόχο. Στη νέα πρόταση Κανονισμού η καινοτομία δεν ορίζεται, γιατί πρώτον ότι είναι νέο σε ένα μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να μην είναι νέο σε κάποιο άλλο και δεύτερον για να είναι κάτι καινοτόμο πρέπει όχι μόνο να είναι νέο αλλά και να μπορεί να εφαρμοστεί επιτυχώς και αυτό δε μπορεί να κριθεί εκ των προτέρων. Στη συνέχεια παρουσιάστηκε μία νέα μέθοδος για την προώθηση της καινοτομίας, αυτή της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη Γεωργική Παραγωγικότητα και Βιωσιμότητα, η οποία υλοποιείται μέσω των επιχειρησιακών ομάδων που αποτελούνται από αγρότες, ερευνητές, συμβούλους, επιχειρήσεις και άλλους φορείς και έχει ως στόχο τη γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στην έρευνα και τη γεωργική πρακτική. Πιθανά θέματα εφαρμογής: αύξηση της παραγωγικότητας με βιώσιμη διαχείριση πόρων, βιοοικονομία, βιώσιμες αλυσίδες εφοδιασμού, ποιότητα και ασφάλεια τροφίμων, αγροτικά προϊόντα με διακριτά ποιοτικά χαρακτηριστικά. Ακολούθησε παρουσίαση των σημαντικότερων μέτρων, που περιλαμβάνονται στη νέα πρόταση κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη, για τη χρηματοδότηση καινοτόμων δράσεων, όπως είναι τα μέτρα της μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης, των επενδύσεων, της συνεργασίας. Επισημάνθηκε ωστόσο πως όλα τα μέτρα που προτείνονται στο νέο κανονισμό θα μπορούν να χρηματοδοτήσουν καινοτόμες δράσεις και μερικές από αυτές με υψηλότερα ποσοστά στήριξης. Κλείνοντας η κ. Κατσιρμά τόνισε ότι η νέα πρόταση κανονισμού συμπίπτει με μία περίοδο που η Ευρώπη και η Ελλάδα αναζητούν να εφαρμόσουν νέες ιδέες, νέους τρόπους, αυτό δηλαδή που είναι και ο ορισμός της καινοτομίας.

Ολόκληρη η παρουσίαση της κ. Κατσιρμά είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: http://www.agrotikianaptixi.gr/Uploads/Files/5pp_parous_innovation.pdf

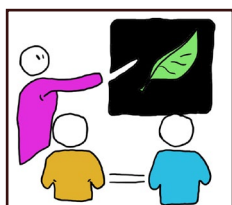
Ανθούλα Κατσιρμά,
Στέλεχος Μονάδας Α'
Προγραμματισμού & Αξιολόγησης ΕΥΔ ΠΑΑ

ΑΝΑΓΚΕΣ ~ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ποιες είναι οι ανάγκες που χρειάζεται να διαχειριστούμε, ώστε να πετύχουμε το όραμά μας το 2020;
Εστιάζοντας σε μία σημαντική ανάγκη, ποιες είναι οι αρχικές ιδέες/προτάσεις που έχουμε για να την προσεγγίσουμε;

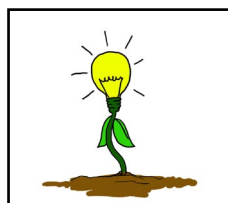

Εκπαίδευση ~ Κατάρτιση:

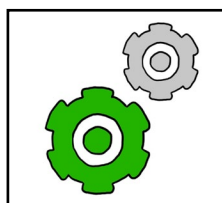
Πρόσβαση αγροτών σε σεμινάρια και δημιουργία ευκαιριών συνεργασίας ~ Δια βίου μάθηση ~ Υποστήριξη/Συμβουλευτική

Καινοτομία:

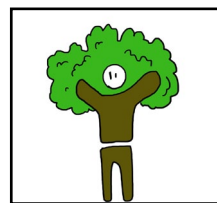
Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών ~ Δικτύωση και Εφαρμογή Ερευνητικών Πορισμάτων καθώς και Αξιοποίηση Πλούτου της Ελληνικής Γεωργικής Παράδοσης

Σχεδιασμός και Υλοποίηση Πολιτικών:

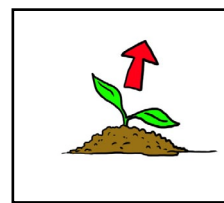
Απλοποίηση Θεσμικού Πλαισίου & Διαδικασιών ~ Αποκέντρωση ~ Έμφαση στην Τοπική Οικονομία

Νέοι Αγρότες:

Εκπαίδευση ~ Κίνητρα ~ Ανταλλαγή Καλών Πρακτικών

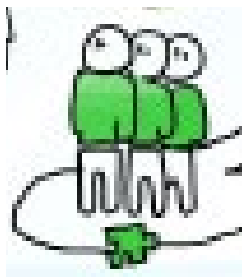
Φυσικοί Πόροι:

Διαχείριση με όραμα την αειφορία και τη μέγιστη ανταποδοτικότητα μακροπρόθεσμα

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

**Ευαισθητοποίηση ~
Εκπαίδευση**

Ανάγκες:

- Να γίνει συνείδηση στους αγρότες ότι τα περιβαλλοντικά μέτρα δεν είναι μόνο εισοδηματικά, αλλά εμπεριέχουν υποχρεώσεις που δεν πρέπει να παρακάμπτονται
- Να δοθεί έμφαση στην περιβαλλοντική διαπαιδαγώγηση των μαθητών, καθότι παρατηρείται έλλειψη φιλοπεριβαλλοντικής συνείδησης στην ελληνική οικογένεια και συνήθως στις περιοχές της χώρας, όπου η εκμετάλλευση των φυσικών πόρων είναι βιοποριστικής σημασίας
- Περισσότερη ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων στην αγροτική δραστηριότητα
- Ευαισθητοποίηση αγροτικού πληθυσμού

Προτάσεις:

- Επιμόρφωση των αγροτών σε περιβαλλοντικά θέματα και σχετικά με την αξία που έχει για τους ίδιους ένα υγιές περιβάλλον
- Συχνότεροι έλεγχοι για την τήρηση των υποχρεώσεων στα περιβαλλοντικά μέτρα.
- Διαβούλευση με τους αγρότες

Ιεράρχηση & Εναρμόνιση στόχων και πρακτικών για την προστασία του περιβάλλοντος

Ανάγκες:

- Εναρμόνιση στόχων του τομέα της "Ανταγωνιστικότητας" με τους στόχους περιβαλλοντικής προστασίας

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της συμβατικής γεωργίας και περιβαλλοντική προστασία
- Προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας
- Η αγροτική ανάπτυξη να αντιμετωπίζεται ως συνολική ανάπτυξη της υπαίθρου, συνδυασμένη με το χωροταξικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό αλλά και την οικιστική χρήση
- Ύπαρξη τιμολογιακής πολιτικής για το νερό καθότι η τιμολόγηση του νερού αποτελεί τη βάση, μεταξύ άλλων, για την ανάπτυξη "καλών πρακτικών" στη γεωργία, το σημαντικότερο χρήστη νερού

Προτάσεις:

- Ενίσχυση μόνο δράσεων με θετικό περιβαλλοντικό αποτέλεσμα (βιολογική γεωργία, κλπ)
- Ενίσχυση Γεωργίας χαμηλών εισροών
- Στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, να καλλιεργούνται αποκλειστικά φυτά για παραγωγή τροφίμων & ζωοτροφών και να απαγορευτεί η ενεργειακή χρήση (φωτοβολταϊκά κλπ), η αλόγιστη επέκταση των οικισμών και των βιομηχανικών περιοχών εντός αυτής

- των Δασικών Συνεταιρισμών στις διαδικασίες αραιώσεων δασών
- Αναδιάρθρωση καλλιεργειών (περισσότερα ξηρικά) για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Πολιτικές Ενεργοποίησης Αγροτών ~ Καλλιεργειών

Ανάγκες:

- Άμεση επίλυση προβλημάτων για να καταφέρει η αγροτική τάξη να φτάσει ενεργή στο 2014-2020
- Στοχευμένη επαγγελματική κατάρτιση του αγροτικού πληθυσμού με προώθηση «καλών πρακτικών», δεδομένου ότι η ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων είναι χαρακτηριστικό κοινωνιών που έχουν λύσει βασικά προβλήματα επιβίωσης. Απαιτείται η ενίσχυση των κινήτρων για την προώθηση της καινοτομίας προκειμένου να ανταποκριθούν οι ομάδες της κοινωνίας σε σχετικό κάλεσμα
- Ανάγκη αξιοποίησης εγκαταλειμμένων ή υποβαθμισμένων γεωργικών εκτάσεων για τη καταπολέμηση της ερημοποίησης των εδαφών, την αύξηση της

απασχόλησης και τη μείωση της απερήμωσης της υπαίθρου

Προτάσεις:

- Κινητικότητα αγροτών με σκοπό τη διάχυση γνώσης και αλληλε-

πίδρασης με καλές πρακτικές άλλων αγροτών καθώς και με ερευνητικούς φορείς (δικτύωση)

- Διαβούλευση με τους αγρότες
- Καταγραφή προβλημάτων με την αποστολή στοχευμένου ερωτηματολογίου προς τους αγρότες και υποχρεωτική συμπλήρωσή του με την υποστήριξη των τοπικών αρμόδιων αρχών
- Μεταφορά αποτελεσμάτων έρευνας στον αγρό και τους παραγωγούς
- Συγκέντρωση & αξιολόγηση καλών πρακτικών και ενημέρωση των αγροτών.
- Διαμόρφωση τοπικών σχεδίων

Προστασία Περιβάλλοντος ~ Πόρων - Εστίαση σε συγκεκριμένα θέματα

Ανάγκες:

- Αναστροφή της υποβάθμισης των φυτογενετικών πόρων και μείωσης της βιοποικιλότητας
- Μείωση του αδικαιολόγητα μεγάλου ανθρακικού αποτυπώματος
- Αναβάθμιση των αγροτικών οικοσυστημάτων και μείωση της αλόγιστης χρήσης φυσικών πόρων
- Προστασία του υδροφόρου ορίζοντα από ρύπανση (βιομηχανικά απόβλητα, φυτοφάρμακα, λιπάσματα)
- Πολλαπλάσιοι απαιτούμενοι πόροι στην κτηνοτροφία σε σχέση με την φυτική παραγωγή για παραγωγή ισοδύναμης θερμιδικής/

πρωτεϊνικής αξίας τροφής

- Διαχείριση - ορθολογική χρήση του νερού στην άρδευση και στην κτηνοτροφία με φορέα διαχείρισης το ΥπΑΑΤ
- Ύπαρξη τιμολογιακής πολιτικής για το νερό. Η τιμολόγηση του νερού αποτελεί τη βάση, μεταξύ των άλλων, για την ανάπτυξη «καλών πρακτικών» στη γεωργία, το σημαντικότερο χρήστη νερού
- Απαιτείται ανόρθωση και αναγωγή δασών (δρυοδασών κλπ)
- Μείωση της διάβρωσης και ερημοποίησης
- Μείωση της ρύπανσης αγροτικού περιβάλλοντος
- Ορθολογική χρήση φυτοφαρμάκων και γεωργικών εφοδίων καθώς και ουσιαστική καθιέρωση του βιβλιάριου του αγρότη και συνταγογράφησης

Προτάσεις:

- Διατήρηση ντόπιων ποικιλιών
- Εξασφάλιση διατροφικής αυτάρκειας 100% σε κάθε περιφέρεια της Ε.Ε, όπου θα καταναλώνονται τοπικά προϊόντα παραγόμενα με την ελάχιστη επεξεργασία και τυποποίηση
- Στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, να καλλιεργούνται αποκλειστικά φυτά για παραγωγή τροφίμων & ζωοτροφών και να απαγορευτεί η ενεργειακή χρήση (φωτοβολταϊκά κ.λπ.), η αλόγιστη επέκταση των οικισμών και των βιομηχανικών περιοχών εντός αυτής

- Σύνταξη μελέτης για την άρδευση κάθε αγροτεμαχίου με σκοπό τον ακριβή καθορισμό των αναγκών του σε νερό και το σωστό και οικονομικό σχεδιασμό του αρδευτικού δικτύου
- Προτεραιότητα σε: έδαφος, βιοποικιλότητα, φυσικούς πόρους, οικοσυστήματα-τοπία σε σχέση με τη διαχείρισή τους
- Κάλυψη της υποχρέωσης της χώρας για τιμολόγηση του νερού και κυρίως του αρδευτικού
- Διαδικασίες αραιώσεων δασών (πρεμνοφυή) ~ Συνεργασία και μέτρα ενίσχυσης των δασικών συνεταιρισμών στις διαδικασίες αραιώσεων δασών
- Εμπλουτισμός υδροφόρου ορίζοντα, λιμνοδεξαμενές, συλλογή ομβρίων υδάτων, καταγραφή γεωτρήσεων, υδρομετρητές
- Πρακτικές αύξησης της εγχώριας παραγωγής προϊόντων με αυξημένη ζήτηση, στοχεύοντας στην μείωση των εισαγωγών
- Πιστοποίηση προϊόντων για παραγωγή με μεθόδους που εξασφαλίζουν τη διατήρηση βιοποικιλότητας-χρήση μεθόδων παραγωγής φιλικών στο περιβάλλον
- Διαχείριση υδάτων (επιλογή κατάλληλων καλλιεργειών) και έλεγχος χρήσης νερού
- Διαμόρφωση τοπικών σχεδίων

Ευρύτερα θέματα πολιτικής

Ανάγκες:

- Ανάλυση πολιτικής βούλησης

Προτάσεις:

- Αλλαγή και απλοποίηση θεσμικού και διοικητικού πλαισίου, ώστε να παρέχεται η ευελιξία στη διάθεση πόρων και η ανταλλαγή τεχνολογίας καθώς και η γνώση καλών πρακτικών (Αξιοποίηση λύσεων-προτάσεων στο πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της δημόσιας διοίκησης)

- Συγκέντρωση & αξιολόγηση καλών πρακτικών και ενημέρωση των αγροτών

Εκσυγχρονισμός ~ Τεχνογνωσία

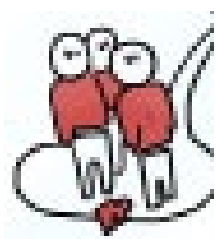
Ανάγκες:

- Απλούστευση διαδικασιών - μείωση γραφειοκρατίας
- Απαιτείται η ενίσχυση των κινήτρων για να προωθηθεί η καινοτομία και να ανταποκριθούν οι ομάδες της κοινωνίας σε σχετικό κάλεσμα, δεδομένου ότι η ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων είναι χαρακτηριστικό κοινωνιών που έχουν λύσει βασικά προβλήματα επιβίωσης

Προτάσεις:

- Καινοτόμες διαχειριστικές μελέτες
- Μεταφορά αποτελεσμάτων έρευνας στον αγρό και τους παραγωγούς
- Συγκέντρωση & αξιολόγηση καλών πρακτικών και ενημέρωση των αγροτών
- Πιστοποίηση προϊόντων για παραγωγή με μεθόδους που εξασφαλίζουν τη διατήρηση βιοποικιλότητας-χρήση μεθόδων παραγωγής φιλικών στο περιβάλλον

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Εξασφάλιση ποιότητας και ποσότητας προϊόντων

Ανάγκες:

- Παραγωγή προϊόντων με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών.
- Αύξηση παραγωγικότητας στη γεωργία.

- Έλεγχος των εκροών ως προς την ποιότητα, υγιεινή και ανιχνευσιμότητα του τύπου παραγωγής.
- Διασφάλιση διάθεσης προϊόντος.
- Δυσκολία πρόσβασης στην αγορά.

Προτάσεις:

- Παραγωγή προϊόντων ποιότητας με ταυτότητα και υψηλή προστιθέμενη αξία.
- Διαφοροποίηση προϊόντος για προστιθέμενη αξία εξαγωγίμων προϊόντων.
- Εφαρμογή αμειψισποράς, συνεχή φυτοκάλυψη σε επικλινή εδάφη-δημιουργία αναβαθμίδων.
- Καταγραφή, διαφύλαξη και παραγωγή άγριων, συγγενών με καλλιεργούμενα, είδων φυτών.
- Καταγραφή όλων των οργανικών υποπροϊόντων και αποβλήτων, εκτίμηση του δυναμικού τους και ενεργειακή αξιοποίηση αυτών (βιοκαύσιμα).

Διασφάλιση διάθεσης προϊόντος

Ανάγκες:

- Σύνδεση παραγωγού με αλυσίδες εφοδιασμού

Προτάσεις:

- Κίνητρα για τη δημιουργία δομών εμπορίας
- Προώθηση προϊόντων μέσω δικτύωσης παραγωγών-Διοργάνωση εκθέσεων-Διαφημίσεις

Σχεδιασμός ~ Συντονισμός Εφαρμογής Πολιτικής

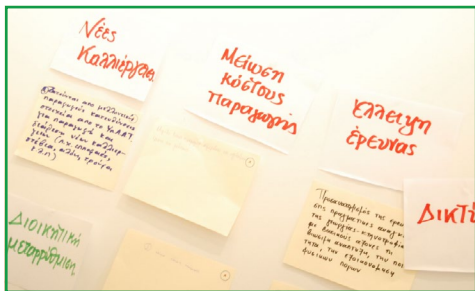
Ανάγκες:

- Στρατηγικός σχεδιασμός & εφαρμογή πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης.
- Η αγροτική ανάπτυξη πρέπει να αντιμετωπίζεται ως συνολική ανάπτυξη της υπαίθρου, συνδυασμένη με το χωροταξικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό αλλά και την οικιστική χρήση. Έλεγχος στην αγορά των εισροών και εφοδίων (λίπασμα, σπόροι, ενέργεια, νερό).
- Διάχυση πληροφοριών.
- Κέντρα ενημέρωσης και κατάρτισης όλων των φορέων.
- Επικαιροποίηση και αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας, ώστε να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός στην αγορά τροφίμων και αγροτικών εισροών.

Προτάσεις:

- Απαιτείται ένας ενιαίος φορέας εφαρμογής Αγροτικής Πολιτικής σε ρόλο συντονιστή με κατά τόπους εφαρμοστικούς φορείς και όχι πολυδιάσπαση υπηρεσιών με πανσπερμία αρμοδιοτήτων, όπου υπάρχει σύγχυση αντικειμένων
- Δημιουργία ιστοσελίδας με διάχυση πληροφοριών για όλους τους φορείς
- Αναβίωση/ανάπλαση παραδοσιακών οικισμών με προγράμματα μεταφοράς πληθυσμού και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης.
- Υποστήριξη καλλιεργειών σε ορισμένες περιβαλλοντικές περιοχές (κίνδυνος ερημοποίησης).

- Εμπλοκή κεντρικών & περιφερειακών υπηρεσιών στις διαδικασίες αξιολόγησης & πληρωμής επενδυτικών σχεδίων.
- Προώθηση ίδρυσης δημοπρατηρίων.
- Αναδιάρθρωση εκμεταλλεύσεων σε συνδυασμό με την μετατροπή αγροτικής γης σε βοσκήσιμη, με δημιουργία πολυφυτικών λειμώνων.
- Στήριξη εκσυγχρονισμού και ίδρυση κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Αλλαγές Σε Ευρύτερο Πολιτικό Επίπεδο

Ανάγκες:

- Έλλειψη πολιτικής βούλησης
- Απλούστευση διαδικασιών εξυπηρέτησης πολιτών

Προτάσεις:

- Εφαρμογή στοχευμένων πολιτικών για ανάπτυξη & εφαρμογή

θεματικών υποπρογραμμάτων.

- Κατάρτιση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανά στόχο πολιτικής.
- Μείωση γραφειοκρατίας.

Χρηματοδότηση ~ Τιμολογική Πολιτική ~ Ζητήματα Κόστους

Ανάγκες:

- Μείωση των υψηλών διακυμάνσεων στις τιμές των αγροτικών προϊόντων.
- Εξάλειψη της αβεβαιότητας και του κινδύνου, αύξηση των ευνοϊκών συνθηκών επιχειρηματικότητας, εισαγωγή μεθόδων διαχείρισης κινδύνου.
- Μείωση κόστους παραγωγής αγροτικών προϊόντων, για παράδειγμα το κόστος παραγωγής αιγοπρόβειου και αγελαδινού κρέατος και γάλακτος είναι ιδιαίτερα μεγάλο.
- Χρηματοδότηση/δανειοδότηση παραγωγών.

Προτάσεις:

- Με στόχο τα φθηνά ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, θα πρέπει να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας.
- Εμπλοκή συνεταιρισμών στην προμήθεια α' υλών καθώς και στην παραγωγή τελικών μεταποιημένων προϊόντων.
- Χρηματοδότηση ομάδων παραγωγών για όλα τα προϊόντα, για συλλογικές δράσεις σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διακίνησης αγροτικών προϊόντων.

Αγρότης - Εκπαίδευση, Οργάνωση & Επιχειρηματικότητα

Ανάγκες:

- Επιχειρηματική κουλτούρα και επιχειρησιακός σχεδιασμός.
- Υγιείς, εύρωστες, βιώσιμες, ανταγωνιστικές οργανώσεις παραγωγών.

- Κατευθυντήριες γραμμές από το ΥΠΑΑΤ προς παραγωγούς ως προς τις νέες καλλιέργειες με τις οποίες θα πρέπει να ασχοληθούν (π.χ. ιπποφαές, στέβια, αλόη, τρούφα κλπ.)
- Εκπαίδευση ~ Κατάρτιση Αγροτών. Εκπαίδευση σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας από την καλλιέργεια και την παραγωγή ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων μέχρι τη μεταποίηση και εμπορία αυτών.
- Οργάνωση παραγωγών σε Ομάδες Παραγωγών και Clusters παραγωγών.
- Έλλειψη συνεταιρισμών

Προτάσεις:

- Δημιουργία Τοπικών Ομάδων Δικτύωσης που θα σχετίζονται με την Υπερ-Τοπική Αγροδιατροφική σύμπραξη.
- Επαναλειτουργία κέντρων γεωργικής-κτηνοτροφικής εκπαίδευσης.
- Αντιμετώπιση με δικτύωση μέσω συμβουλών, γεωργικών εφαρμογών που υποστηρίζουν την έρευνα με επενδύσεις, συμπράξεις ομάδων παραγωγών και δημιουργία υποστηρικτικού δικτύου για μεταφορά τεχνικών γνώσεων & μηχανισμών.
- Κατάρτιση/Εκπαίδευση (δια βίου μάθηση)/Πιλοτικά προγράμματα πληροφόρησης/εκπαίδευσης
- Καθετοποίηση παραγωγής, μέσω νέων τεχνολογιών
- Δικτύωση
- Χρηματοδότηση
- Μείωση γραφειοκρατίας.

Έρευνα ~ Εφαρμογές Καινοτομίας

Ανάγκες:

- Προσανατολισμός έρευνας στις πραγματικές ανάγκες της γεωργίας και κτηνοτροφίας με βασικούς άξονες τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ποιότητα, την εξοικονόμηση φυσικών πόρων.
- Έλλειψη παραγωγής έρευνας και δικτύωσής της με την πραγματική οικονομία.
- Ανάγκη ενίσχυσης των μηχανισμών και των δικτύων και της μεταφοράς γνώσης και καινοτομίας.

Προτάσεις:

- Δημιουργία ΣΔΙΤ με σκοπό την συνεργασία ερευνητικών ιδρυμάτων με επιστημονικές εταιρίες έντασης γνώσης για την έρευνα, την καινοτομία και συνεργασία με κοινωνικές & συνεταιριστικές επιχειρήσεις.
- Αντιμετώπιση με καινοτομία & γνώση.

Εκσυγχρονισμός

Ανάγκες:

- Αναδιάρθρωση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε συνδυασμό με αποδοτικές οργανώσεις παραγωγών.
- Γεωργικές εφαρμογές στην πράξη, όπου θα υπάρχει σύνδεση

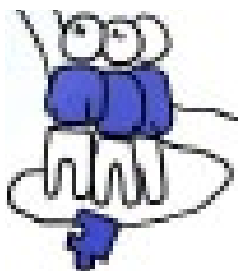
ανάμεσα στην παραγωγή και στην εφαρμογή της γνώσης.

- Εκσυγχρονισμός συστημάτων παραγωγής & αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.
- Απλοποίηση διαδικασιών υποβολής, αξιολόγησης, αποπληρωμής της αίτησης ενίσχυσης σε επενδυτικά προγράμματα.

Προτάσεις:

- Δημιουργία ιστοσελίδας με διάχυση πληροφοριών για όλους τους φορείς
- Προγράμματα πληροφόρησης/εκπαίδευσης. Μείωση γραφειοκρατίας.
- Στήριξη εκσυγχρονισμού και ίδρυση κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων

ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Διακυβέρνηση

Ανάγκες:

- Διακυβέρνηση στον αγροτικό χώρο.

- Αποφυγή διαπλοκής-πελατεϊκών σχέσεων.
- Μείωση συγκεντρωτισμού του Υπουργείου/ για περισσότερη ευελιξία στη διαχείριση των αγροτικών προγραμμάτων.
- Άμεση ενεργοποίηση της νέας αυτοδιοικητικής δομής (Καλλικράτης).

- Αποφυγή συντεχνιακής αντίληψης στη γεωργία και ύπαρξη αξιόπιστων ελεγκτικών μηχανισμών.
- Υποστήριξη των αγροτικών περιοχών με υποδομές και υπηρεσίες (υποδομές υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, πολιτισμού) για στήριξη της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.
- Δημιουργία κουλτούρας συνολικής χωρικής προσέγγισης της δημόσιας διοίκησης (συμπληρωματικότητα, συνέργεια ταμείων σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού).

Προτάσεις:

- Ενδυνάμωση εταιρικής σχέσης σε τοπικό επίπεδο και αποκεντρωμένες δομές στο σχεδιασμό της πολιτικής.
- Έγκαιρη και συστηματική προώθηση ενεργειών διαβούλευσης σε πολιτικό και υπηρεσιακό επίπεδο για την εμπέδωση κλίματος-κουλτούρας συνολικού χωρικού σχεδιασμού και συνεργασίας.
- Ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών των φορέων και των νέων σε ηλικία κατοίκων της υπαίθρου.
- Σύνδεση αναμόρφωσης Πυλώνα I (περιφερειοποίηση μοντέλο Ελλάδας) με τους στόχους του Πυλώνα II.
- Συντονισμός-καθορισμός εθνικών στόχων ανάπτυξης.
- Ολοκληρωμένη Τοπική Ανάπτυξη

(υποδομές, κοινωνικές δομές), προώθηση τοπικών αγροτικών προϊόντων.

- Ενίσχυση υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό, όπως ιατρική φροντίδα, κοινωνικές υπηρεσίες.
- Άρση γραφειοκρατικών εμποδίων.
- Μεταρρύθμιση διοικητικού μηχανισμού.
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Καταπολέμηση της διαφθοράς με κατάργηση της "προσωπικής επαφής".
- Δημιουργία, σε εθνικό επίπεδο, ενιαίου ανεξάρτητου και αξιόπιστου, για τα συνεργατικά σχήματα, ελεγκτικού μηχανισμού.

Σχεδιασμός ~ Οργάνωση

Ανάγκες:

- Τυποποίηση διαδικασιών από το Α έως το Ω.
- Ύπαρξη υποδομών (δικτύων) για μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη.
- Απλοποίηση διαδικασιών.
- Δυνατότητα πρόσβασης σε υποδομές & κοινωνικές υπηρεσίες (υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευση, προσβασιμότητα).
- Διερεύνηση αναγκών επιμέρους ομάδων πληθυσμού (γυναίκες, νέοι κλπ).
- Ενημέρωση και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για δυνατότητες απασχόλησης και ανάπτυξης.
- Καλύτερος συντονισμός.
- Ύπαρξη οργανωμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών ως προς τον εκσυγχρονισμό των καλλιεργειών, την προώθηση και την τυποποίηση των τοπικών προϊόντων.
- Εκσυγχρονισμός παραδοσιακών, οικονομικών, παραγωγικών δομών (συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών κλπ).
- Απεξάρτηση από ξένες εταιρίες για προμήθεια εφοδίων (σπόροι - λιπάσματα).

- Αποφυγή συντεχνιακής αντίληψης στην γεωργία και ύπαρξη αξιόπιστων ελεγκτικών μηχανισμών.
- Η διαφοροποίηση της τουριστικής ανάπτυξης στον αγροτικό χώρο να μην περιορίζεται μόνο στα αγροτουριστικά καταλύματα.
- Δημιουργία κουλτούρας συνολικής χωρικής προσέγγισης της δημόσιας διοίκησης.

Προτάσεις:

- Αναβάθμιση ποιότητας ζωής (υποδομές, υγεία, πολιτισμός, εκπαίδευση).
- Δικτύωση.
- Ολοκληρωμένος σχεδιασμός σε τοπικό επίπεδο (όχι αποσπασματικές παρεμβάσεις).
- Βελτίωση των συνθηκών της ζωής του τοπικού πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές.
- Τυποποίηση των επενδύσεων.

- Πλήρης τυποποίηση των διαδικασιών πριν την έναρξη της περιόδου 2014-2020 και ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα.
- Προσαρμογή των Συνεταιρισμών και των τοπικών παραγωγικών ομάδων στις απαιτήσεις συμμετοχής στην ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη.
- Ενίσχυση στοχευμένης συμβουλευτικής γεωργίας.
- Ενδυνάμωση εταιρικής σχέσης σε τοπικό επίπεδο και αποκεντρωμένες δομές στο σχεδιασμό της πολιτικής.
- Αλλαγή κοινωνικού status, καταξίωση του αγροτικού επαγγέλματος, αλλαγή των συσχετισμών γνώσεων, ικανοτήτων, θέλησης.
- Κάλυψη υπαίθρου με βασικές υποδομές και υπηρεσίες, μέσω πολυτομεακής προσέγγισης (αντίστοιχα ΟΠΑΑΧ με χρήση πόρων και από ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ).

- Σύνδεση αστικών και αγροτικών περιοχών. Διευκόλυνση προσβασιμότητας στις αγροτικές περιοχές.
- Απλούστευση διαδικασιών εξυπηρέτησης των πολιτών.
- Αυξημένη στήριξη μέτρων που αφορούν στη δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών που συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση ποιότητας ζωής στον αγροτικό χώρο.
- Συντονισμός στο σχεδιασμό.
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Συντονισμός-καθορισμός εθνικών στόχων ανάπτυξης.
- Δημιουργία ενιαίου σε εθνικό επίπεδο ανεξάρτητου ελεγκτικού μηχανισμού και αξιόπιστου για τα συνεργατικά σχήματα.
- Μείωση κόστους παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας με τη χρήση φθηνών ενεργειακών πόρων (ΑΠΕ, βιομάζα).
- Αξιοποίηση/ανάδειξη τοπικών πόρων-Ενδογενής ανάπτυξη.
- Ολοκληρωμένη Τοπική Ανάπτυξη

(υποδομές, κοινωνικές δομές), προώθηση τοπικών αγροτικών προϊόντων.

- Ενίσχυση δράσεων προώθησης & εμπορίας τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών με τοπικές συνεργασίες.
- Εκμετάλλευση υποπροϊόντων μεταποίησης.
- Δημιουργία τοπικών μηχανισμών παροχής τεχνικής στήριξης και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Υποστήριξη Τοπικά

Ανάγκες:

- Ενημέρωση και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για δυνατότητες απασχόλησης και ανάπτυξης.
- Ενδογενής ανάπτυξη με τη συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού.
- Υποστήριξη με υποδομές και υπηρεσίες των αγροτικών περιοχών (υποδομές υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, πολιτισμού) για στήριξη της κοινωνικής ένταξης και συνοχής και για την αντιμετώπιση της φαινόμενης μετακίνησης πληθυσμών προς αυτόν.

Προτάσεις:

- Αξιοποίηση φυσικών πόρων και ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Αναβάθμιση ποιότητας ζωής (υποδομές, υγεία, πολιτισμός, εκπαίδευση).
- Αυξημένη προσπάθεια δράσε-

ων ευαισθητοποίησης, στήριξης, εμπύχωσης του πληθυσμού.

- Σύνδεση αστικών και αγροτικών περιοχών και διευκόλυνση προσβασιμότητας στις αγροτικές περιοχές.
- Δημιουργία κέντρων εξυπηρέτησης σε όλες τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας για κάλυψη αναγκών Τεχνολογίας, Πληροφορίας & Επικοινωνίας (ΤΠΕ).
- Ενίσχυση σύγχρονων διαφημιστικών μεθόδων για την προώθηση του τοπικού τουριστικού προϊόντος, των υπηρεσιών και των τοπικών παραδόσεων.
- Γεωργικές εφαρμογές.
- Ενδυνάμωση εταιρικής σχέσης σε τοπικό επίπεδο.
- Τοπικές συνεργασίες.
- Ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών των φορέων, των νέων σε ηλικία κατοίκων της υπαίθρου.
- Κάλυψη υπαίθρου με βασικές υποδομές και υπηρεσίες, μέσω πολυτομεακής προσέγγισης (αντίστοιχα ΟΠΑΑΧ με χρήση πόρων και από ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Τ. ΣΥΝΟΧΗΣ).
- Αξιοποίηση/ανάδειξη τοπικών πόρων-Ενδογενής ανάπτυξη.
- Μελέτη και καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής με στόχο την ανάδειξή τους, μέσω ολοκληρωμένων τοπικών επιχειρησιακών προγραμμάτων, ώστε να αποτελέσουν πόλο έλξης επισκεπτών & επενδυτών.

- Βελτίωση της προσβασιμότητας με τα αστικά κέντρα και την εξέλιξη της επιχειρηματικής δράσης.
- Δημιουργία τοπικών μηχανισμών παροχής τεχνικής στήριξης και συμβουλευτικών υπηρεσιών.
- Ενίσχυση υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό, όπως ιατρική φροντίδα, κοινωνικές υπηρεσίες.

Έρευνα~ Καινοτομία & Χρήση Νέας Τεχνολογίας

Ανάγκες:

- Προώθηση γνώσης και πληροφόρηση για υποβολή προτάσεων που προωθούν νέες ιδέες – καινοτομία.
- Εισαγωγή και παραγωγή καινοτομιών.
- Ύπαρξη έρευνας και σύνδεση με την πραγματικότητα.

Προτάσεις:

- Διείσδυση των νέων τεχνολογιών και στο πιο απομακρυσμένο μέρος (νησί ή χωριό).
- Εφαρμοσμένη συμμετοχική έρευνα.
- Δικτύωση.
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Χρήση έτοιμων μελετών από αξιόλογες επενδύσεις.
- Ενίσχυση μεταποιοτικών επιχειρηματικών χαρακτηριστικών ή μη τοπικών προϊόντων, καινοτόμων διαδικασιών παραγωγής και συσκευασίας καταναλωτή και διάθεσή τους στην αγορά.

Εκπαίδευση

Ανάγκες:

- Υποδομές (δίκτυα) για μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη, συνειδητοποίηση της ανάγκης για εκπαίδευση και της χρηματοδότησής της.
- Επαγγελματική κατάρτιση για τη δημιουργία επαγγελματικής κουλτούρας (αγρότης-επιχειρηματίας).
- Παροχή γνώσης και πληροφόρησης.

Προτάσεις:

- Συστηματική και εντατική εκπαίδευση αγροτικού πληθυσμού στις δυνατότητες αξιοποίησης νέων τεχνολογιών.
- Σχολεία Αγροτικής Επιχειρηματικότητας.
- Ενημέρωση-Κατάρτιση-Δικτύωση.
- Αυξημένη προσπάθεια δράσεων ευαισθητοποίησης, στήριξης, εμπύχωσης του τοπικού πληθυσμού.

Απασχόληση

Ανάγκες:

- Αντιμετώπιση δυσκολιών που προκύπτουν από το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον (έλλειψη ρευστότητας, δυσκολία δανεισμού, ατολμία ανάληψης επιχειρηματικού ρίσκου κλπ).

Προτάσεις:

- Άρση γραφειοκρατικών εμποδίων για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης.
- Κίνητρα αυξημένης χρηματοδότησης για εγκατάλειψη αστικών περιοχών και εγκατάσταση στην ύπαιθρο.
- Εντατικοποίηση της προσπάθειας για δημιουργία νέων καινοτόμων μηχανισμών μόχλευσης τοπικών πόρων.

- Χρήση έτοιμων μελετών από αξιολογικές επενδύσεις.

Πρώθηση / Marketing

Ανάγκες:

- Ολοκληρωμένος σχεδιασμός διαδικασιών από την παραγωγή στη διάθεση.

Προτάσεις:

- Ενίσχυση σύγχρονων διαφημιστικών μεθόδων για την προώθηση του τοπικού τουριστικού προϊόντος, των υπηρεσιών και των τοπικών παραδόσεων.

1^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αθήνα, 13 Ιουλίου 2012

Η Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013

The HUB events
ΑΛΚΜΗΝΗΣ 5 - 11854 - ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ

Βασικά Συμπεράσματα ~ Επόμενα Βήματα ~ Αναστασία Κανναβού, Μονάδα Α', ΕΥΔ ΠΑΑ

Το μήνυμα κατά το κλείσιμο του 1ου Συνεδρίου για την Αγροτική Ανάπτυξη είναι σαφές: "Συνεχίζουμε να δουλεύουμε μαζί!". Η κα Κανναβού περιέγραψε με σαφήνεια τα επόμενα σημαντικά βήματα της συλλογικής προσπάθειας που ξεκίνησε με την έναρξη του Συνεδρίου. Σκοπός είναι να τηρηθεί η αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, να αξιοποιηθεί η εμπειρία και η τεχνογνωσία των Εταίρων και να εξασφαλισθεί ο ενστερνισμός των παρεμβάσεων από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Το ΥΠΑΑΤ θα δουλεύει μαζί με τους εταίρους του όχι μόνο μέχρι την έγκριση του νέου προγράμματος αλλά και μετά ... κατά την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγησή του. Η εταιρική σχέση θα διέπεται από τις αρχές της διαφάνειας, από σαφήνεια αρμοδιοτήτων, συνεχή ανάπτυξη ικανοτήτων και εργασία με στόχους και χρονοδιαγράμματα. Η ενεργός και ουσιαστική συμμετοχή των εταίρων είναι καίριας σημασίας. Η κα Κανναβού εξήγησε ότι άμεσα θα συσταθούν Θεματικές Ομάδες Εργασίας στις οποίες θα συμμετέχουν και οι εταίροι με στόχο να συνεισφέρουν, σε πρώτη φάση, στη διαμόρφωση της στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη για την περίοδο 2014-2020. Οι προτεινόμενες Θεματικές Ομάδες Εργασίας είναι:

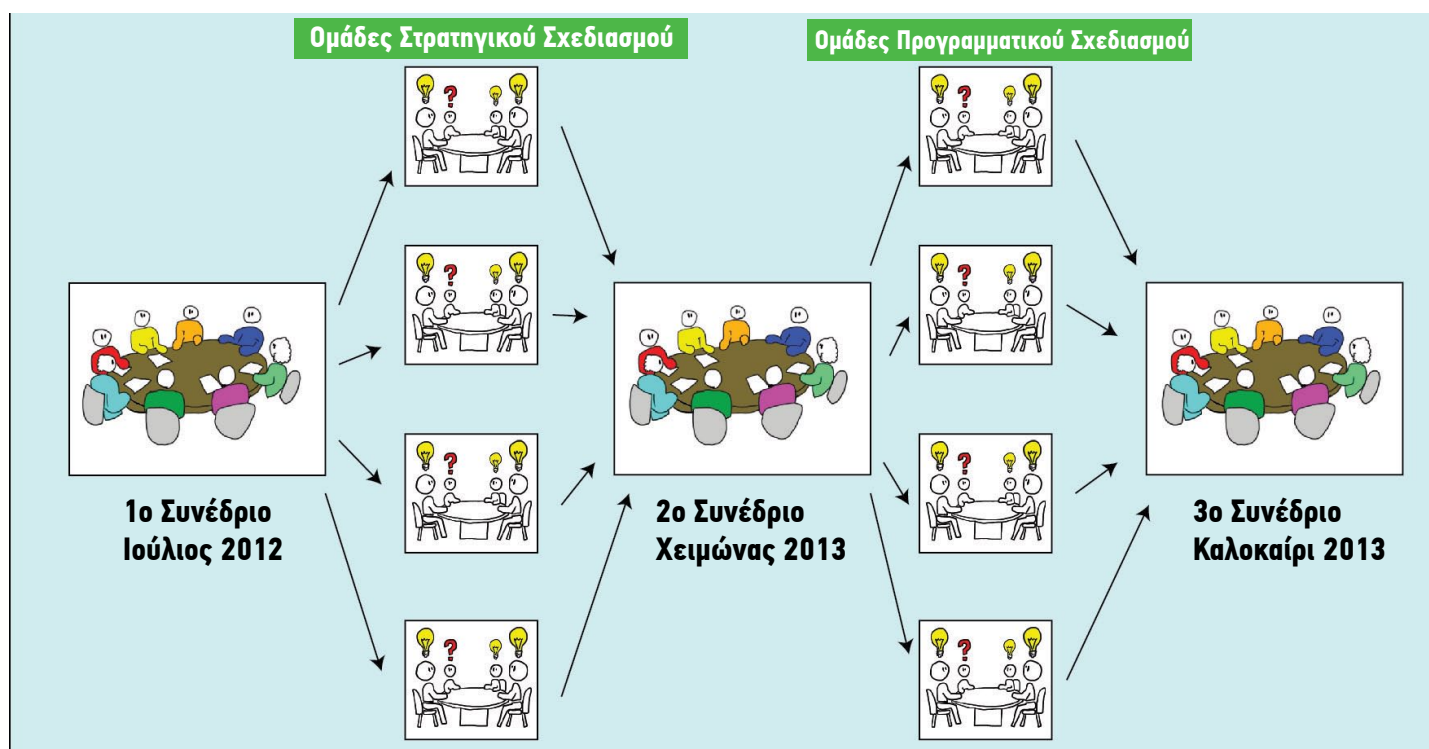
- Καινοτομία - Έρευνα - Κατάρτιση,
- Γεωργία & Αγροδιατροφικός Τομέας,

- Εργαλεία Διαχείρισης Κινδύνου,
- Συμπληρωματικότητα Πυλώνων I & II,
- Γεωργοπεριβαλλοντικές Δράσεις - Κλιματική Αλλαγή,
- Δασοκομία- Κλιματική Αλλαγή,
- Διαχείριση Υδάτων στη Γεωργία,
- LEADER - Τοπική Ανάπτυξη,
- Παρακολούθηση & Αξιολόγηση - Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου.

Το Χειμώνα του 2013 θα γίνει το «2ο Συνέδριο για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013» όπου η πρόταση Στρατηγικής του ΥΠΑΑΤ για την αγροτική ανάπτυξη μετά το 2013 θα συζητηθεί με τους εταίρους του. Τέλος κατά το «3ο Συνέδριο για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013», το καλοκαίρι του 2013, θα παρουσιαστεί και θα συζητηθεί η πρόταση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, το οποίο επίσης θα αποτελεί πόντημα της συλλογικής δουλειάς ομάδων προγραμματικού σχεδιασμού του ΥΠΑΑΤ και των εταίρων του.

Ολόκληρη η παρουσίαση της κ. Κανναβού είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα:

http://agrotikianaptixi.gr/Uploads/Files/5pp_parous_next_steps.pdf

Το 1ο Συνέδριο για την Αγροτική Ανάπτυξη μετά το 2013 σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την Μονάδα Α' ΕΥΔ ΠΑΑ του ΥΠΑΑΤ από τη ΗΑΡΑ Ο.Ε. και τους σχεδιαστές/εμπνευστές ομαδικών διαδικασιών: Μαρία Σκορδιαλού, Μαρία Μπακαρή, Οδυσσέα Βελέντζα και Νίκο Ροβάκη.

Το παρόν ενημερωτικό δελτίο της "συγκομιδής" του Συνεδρίου αποτελεί επίσης προϊόν της παραπάνω συνεργασίας.